

Załącznik 3.

AUTOREFERAT
przedstawiający opis dorobku i osiągnięć naukowych
(w języku polskim)

1. Imię i Nazwisko: Katarzyna Halina Dembicz

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe (z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej).

2005: Doktor Nauk o Ziemi w zakresie geografii uzyskany na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego na podstawie rozprawy zatytułowanej „Region i rozwój regionalny w koncepcjach społeczno-gospodarczych CEPAL”

1994: Dyplom studiów podyplomowych Centrum Studiów Latinoamerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego „Ameryka Łacińska we współczesnym świecie”,

1992: Magister geografii, specjalizacja geografia ekonomiczna, Wydział Geografii i Studiów Regionalnych Uniwersytetu Warszawskiego, dyplom z wyróżnieniem

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych:

Od 1 listopada 1992 roku zatrudniona na Uniwersytecie Warszawskim, w Centrum Studiów Latinoamerykańskich:

1992-1995: na stanowisku inżynierjno-technicznym

1995-2003: na stanowisku naukowo-technicznym

2003-2005: na stanowisku asystenta

od sierpnia 2005: na stanowisku adiunkta

4. Wskazanie osiągnięcia¹ wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.):

4.a. Tytuł osiągnięcia naukowego:

Osiągnięciem naukowym jest cykl publikacji (13 artykułów i monografia) na temat:

Współczesne przemiany demograficzne w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach, a postawy prokreacyjno-rodzinne latynoamerykańskiej młodzieży akademickiej.

4.b. Publikacje składające się na osiągnięcie naukowe:

Monografia:

Dembicz K. 2014. *Transformacje demograficzne w Ameryce Łacińskiej, a postawy prokreacyjne i plany rodzinne latynoamerykańskiej młodzieży akademickiej*, CESLA UW, Warszawa, ss.147.

Artykuły w czasopismach:

Dembicz, K., 2014. Cuba actual y futura. Realidad económica y transformación política y social [Current and future Cuba. Economic reality and political and social transformation]. *Foreign Affairs Latinoamérica*, octubre-diciembre 2014, nr 14(4), s.61–67.

Dembicz, K., 2012. Mercosur: demografía y sus efectos en el proceso de integración [Mercosur: Demography and its Effects on the Integration Process]. *Revista del CESLA*, nr 15, s.229–242.

Dembicz, K., 2012. Problemy demograficzne Kuby przez pryzmat starzenia się ludności [Cuba's demographic problems and the aging process]. *AMERYKA ŁACIŃSKA*, nr 3-4(77-78), s.76-83.

Dembicz, K., 2011. El potencial demográfico de Brasil frente a los cambios poblacionales de los países BRICs [The demographic potential of Brazil and the population changes of the BRICs countries]. *LATINIDADE. REVISTA DO NUCLEO DE ESTUDOS DAS AMERICAS*, Volume 3 (Nr 2), s.101–116.

Dembicz, K., 2011. Wyspy starości na morzu demograficznym Ameryki Łacińskiej [Aging Islands on the demographic sea of Latin America]. *Studia Ekonomiczne. Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach*, nr 95, s.219–227.

---

¹ w przypadku, gdy osiągnięciem tym jest praca/ prace wspólne, należy przedstawić oświadczenia wszystkich jej współautorów, określające indywidualny wkład każdego z nich w jej powstanie

Dembicz, K., 2011. Potencjał demograficzny Brazylii w kontekście przemian ludnościowych państw BRIC [The demographic potential of Brazil and the population changes of the BRICs countries]. *AMERYKA ŁACIŃSKA*, nr 3-4(73-74), s.71–79.

Dembicz, K., 2011. Zmiany w zaludnieniu Ameryki Łacińskiej 1950-2011 [Changes in the population of Latin America 1950-2011]. *AMERYKA ŁACIŃSKA*, nr1(71), s.68–77.

Artykuły w publikacjach zbiorowych (pod redakcją):

Dembicz, K., 2013. Los procesos demográficos contemporáneos en América Latina (segunda mitad del s. XX y principios del XXI) [The contemporary demographic processes in Latin America (second half of the twentieth century and early twenty-first)]. [w:] *América Latina del siglo XXI. Nuevas semblanzas, nuevas estructuras, nuevas identidades*. Elbanowski A. & Dembicz A. (red), Warszawa: CESLA, s. 59–111.

Dembicz, K., 2013. Społeczno-gospodarcze interpretacje spadku dzietności na Kubie [Socio-economic interpretation of the falling fertility In Cuba]. [w:] *Problemy społeczno-ekonomiczne Ameryki Łacińskiej - przeszłość, teraźniejszość, przyszłość*. Lachowicz M. (red.), Warszawa: WGiSR UW, s. 77–88.

Dembicz, K., 2013. La actualidad demográfica de Cuba y sus proyecciones hacia el futuro [Current demographic Situation of Cuba and its Impact on the Future]. [w:] *Cuba: ¿quo vadis?* Dembicz K. (red), Warszawa: CESLA UW, s.57–71.

Dembicz, K., 2013. Los cubanos: ¿una sociedad vulnerable? [Cubans: a Vulnerable Society?] [w:] *Cuba: ¿quo vadis?* Dembicz K. (red), Warszawa: CESLA UW, s. 351–356.

Dembicz, K., 2007. Społeczny kontekst procesów politycznych 2006 r. w Ameryce Łacińskiej. [w:] *Ameryka Łacińska – wyzwania roku 2007. Pokłosie roku wyborczego 2006 w Ameryce Łacińskiej* Dembicz A. (red), Warszawa: CESLA UW, s. 21-31.

Artykuły w blogach naukowych:

Dembicz K. (2014, październik 5), El envejecimiento: ¿una amenaza para América Latina? [The aging: a threat to Latin America?] *Condistingos*. Investigación y reflexión sobre América Latina, Salamanca: Instituto de Iberoamerica USAL, dostępne na: <http://www.condistingos.com/el-envejecimiento-una-amenaza-para-america-latina/>

4.c. Omówienie celu naukowego ww. prac i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania.

Przesłanki, zakres badań i uzasadnienie podjęcia tematyki

Głównym obszarem zainteresowań Katarzyny Dembicz jest Ameryka Łacińska i Karaiby. Studia nad tym zróżnicowanym, pod względem społecznym, gospodarczym i politycznym, regionem implikują zastosowanie interdyscyplinarnego podejścia, niezmiernie wartościowego w geografii społeczno-ekonomicznej i studiach regionalnych. Również przemiany demograficzne nie mogą być analizowane w oderwaniu od realiów społeczno-gospodarczych obszaru, w którym się dokonują. Z tego powodu, autorka wniosku w swoich badaniach demograficznych wspierała się analizami społeczno-gospodarczymi, aby móc w końcowej ich fazie skoncentrować się na interpretacji danych dotyczących postaw prokreacyjnych i planów rodzinnych latynoamerykańskiej młodzieży akademickiej. Taką sekwencję odzwierciedlają przedstawione do oceny publikacje (punkt 4b). Szczególny nacisk w badaniach demograficznych habilitantki położony został na *casus* Kuby, który to kraj łamie, podobnie jak kilka innych państw regionu, powszechnie funkcjonujący w Polsce stereotyp o młodych społeczeństwach latynoamerykańskich. Niezmiernie pomocne, w tym ostatnim przypadku, były badania prowadzone w ramach projektu naukowego „Quo vadis Kuba? Implikacje dla Europy i Polski”, kierowanego przez K. Dembicz, a finansowanego przez Narodowe Centrum Nauki w latach 2011-2013 (UMO-2011/01/B/HS4/03233). Jednocześnie część badań, szczególnie tych ogólnoregionalnych, prowadzona była w ramach grantu „AMERYKA ŁACIŃSKA XXI wieku. Nowe oblicza, nowe struktury, nowe tożsamości: profile lokalne, międzyamerykańskie, transatlantyckie i globalne” (projekt naukowy CESLA N 116 129235, w latach 2008-2012), w którym autorka wniosku uczestniczyła.

Przy podjęciu badań nad współczesnymi procesami demograficznymi w Ameryce Łacińskiej wnioskodawczyni kierowała się następującymi przesłankami:

- przekonaniem, że obecny kierunek zmian demograficznych w regionie, odbiega od prognoz z połowy lat osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX wieku;
- chęcią ponownego podjęcia w ramach polskich studiów latynoamerykańskich tematyki demograficznej, która rozwijana była do połowy lat dziewięćdziesiątych, a następnie w znacznej mierze porzucona;
- zamiarem włączenia się w światową debatę nad współczesnymi przemianami demograficznymi w Ameryce Łacińskiej i przedstawienia polskiego punktu widzenia w tym względzie;
- chęcią poszerzenia własnych badań o kolejny obszar zainteresowań.

Uwzględniając powyższe, przez kilka lat prowadziła prace nad współczesnymi transformacjami demograficznymi w Ameryce Łacińskiej z perspektywy przemian społecznych, w kontekście przejścia demograficznego, których rezultaty konsekwentnie publikowała. Punktem wyjścia było uwzględnienie modernizacji, jakiej doświadczyły w

bardzo krótkim czasie (druga połowa XX wieku) kraje Ameryki Łacińskiej i Karaibów, a która spowodowała polepszenie warunków życia mieszkańców regionu, wzrost ich dochodów i edukacji, emancypację zawodową kobiet, wydłużenie się oczekiwanej średniej długości życia, redukcję liczby dzieci w rodzinie, wewnętrzne jej przekształcenia oraz zróżnicowanie form.

Dynamiczna urbanizacja, gwałtowne i masowe migracje ze wsi do miast towarzyszące modernizacji, spowodowały zderzenie kultury wiejskiej z miejską i wzajemne ich przenikanie się. W jego wyniku uległy przekształceniom zachowania poszczególnych grup społecznych, indywidualne postawy kształtowane przez wolicjonalne i pozawolicjonalne czynniki, włączając w to również bardziej intymne sfery życia. Konsekwencją było doświadczenie przez społeczeństwa latynoamerykańskie dynamicznych procesów pierwszego przejścia demograficznego (PPD), oraz równoległe pojawienie się w niektórych krajach regionu symptomów drugiego przejścia demograficznego (DPD). Wskazują na to dane dotyczące poziomu dzietności, stosowania antykoncepcji, wielkości rodziny i różnorodnych jej form, jak i liczby zawieranych małżeństw i przeprowadzanych rozwodów. Owe zachowania, charakterystyczne dla świata ponowoczesnego, w którym spadek liczby ludności, będący efektem jej starzenia się kompensowany jest przez imigrację, są coraz wyraźniejsze w Ameryce Łacińskiej. Dotyczą one również osób z wyższym wykształceniem. Grupą społeczną, która do tej pory w niewielkim stopniu była uwzględniana w badaniach demograficznych jest młodzież akademicka. Biorąc pod uwagę dynamiczny wzrost jej znaczenia w regionie, zarówno jakościowy jak i ilościowy – uwzględniający życie społeczno-polityczne poszczególnych państw latynoamerykańskich, podjęta została próba przebadania tej grupy pod względem postaw prokreacyjno-rodziny. Wychodząc z założenia, zgodnie z twierdzeniem Krystyny Slany (2002: 195), że jest ona wzorcotwórcza i jej zachowania będą przenoszone i adoptowane przez inne społeczności. Takie podejście implikowało przeprowadzenie badań ilościowych z zastosowaniem technik mikrodemografii, które stają się coraz bardziej uzasadnione w warunkach zwiększającej się złożoności i różnorodności zachowań społecznych i demograficznych (Okólski, 2012: 57). W tym celu opracowano ankietę w języku hiszpańskim i portugalskim, którą przeprowadzono wśród studentów wyższych uczelni Ameryki Łacińskiej. W efekcie, zebranych zostało 500 ankiet, a zaklasyfikowano do badania 462, co w skali europejskiej latynoamerykanistyki należy uznać za oryginalne przedsięwzięcie badawcze. Podkreślenia również wymaga fakt, że tego typu badania w Ameryce Łacińskiej, szczególnie dotyczące planów rodzinnych i prokreacyjnych młodzieży akademickiej, należą do rzadkości.

Uzasadnieniem objęcia badaniem wyłącznie młodzieży akademickiej jest:

- przekonanie, zgodnie z twierdzeniem Krystyny Slany, że „zachowania i postawy tej wykształconej populacji należy traktować, jako wzorcotwórcze i normotwórcze, stanowiące podstawę naśladownictwa dla innych grup społecznych” (Slany, 2002: 195),
- postępująca skolaryzacja społeczeństw latynoamerykańskich i rosnący odsetek młodzieży rozpoczynającej studia wyższe,
- wysoki stopień urbanizacji krajów Ameryki Łacińskiej i Karaibów,

- przekonanie o innowacyjności ośrodków miejskich, w których skupia się życie akademickie.

Cel naukowy, pytania i tezy badawcze

Analiza procesów demograficznych w Ameryce Łacińskiej z perspektywy dokonującej się w regionie modernizacji, doprowadziła do sformułowania następujących pytań badawczych:

- Czy w przypadku Ameryki Łacińskiej i zachodzących w niej procesów demograficznych, mamy do czynienia z naśladowaniem cywilizacji zachodu?
- Czy mieszkańcy państw latynoamerykańskich swoimi zachowaniami prokreacyjnymi zbliżają się do modeli ewolucji demograficznej charakterystycznych dla społeczeństw ponowoczesnych?
- Jakie są zachowania prokreacyjne latynoamerykańskiej młodzieży akademickiej i co je warunkuje?
- Czy powrócą do głosu tradycyjne wartości, jeśli warunki determinujące owe „nowe” zachowania prokreacyjne ulegną zmianie?

Znalezienie odpowiedzi na tak postawione pytania pomogło w osiągnięciu celu naukowego, na który złożyły się:

- analiza procesów demograficznych w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach zachodzących na przestrzeni drugiej połowy XX wieku i początku XXI stulecia, w kontekście pierwszego i drugiego przejścia demograficznego;
- przedstawienie dynamiki i zmian demograficznych na przykładzie studium przypadku (za przykład posłużyły Kuba ważny ze względów geostrategicznych kraj wyspiarski i najludniejszy wśród karaibskich oraz Brazylia, jako najludniejsze państwo w regionie i kraj kontynentalny);
- przeprowadzenie badań ilościowych dotyczących zachowań seksualnych, postaw reprodukcyjnych i planów rodzinnych latynoamerykańskiej młodzieży akademickiej;
- przyczynienie się do obalenia funkcjonującego w Polsce stereotypu o „ciągle młodym” społeczeństwie Ameryki Łacińskiej.

Uwzględniając powyższe autorka badań postawiła kilka tez. Kierowała się, przede wszystkim, chęcią wykazania, że w krajach Ameryki Łacińskiej zachodzą równocześnie procesy charakterystyczne dla pierwszego i drugiego przejścia demograficznego. Niektóre z państw, jak Brazylia wejdą znacznie szybciej niż przewidywano w drugie przejście demograficzne, co będzie miało brzemiennie skutki dla całego regionu, inne zaś jak Kuba zmagają się ze skutkami szybko starzejącego się społeczeństwa. Jednocześnie sformułowała twierdzenie, że postawy prokreacyjne i plany rodzinne latynoamerykańskiej młodzieży akademickiej odpowiadają cechom drugiego przejścia demograficznego i jeśli będą one w tej grupie kontynuowane przyspieszą wchodzenie Ameryki Łacińskiej w ten proces.

Wyniki badań i ich wykorzystanie

Wyniki badań zgromadzone w przedstawionych do oceny publikacjach rzucają nowe światło na przemiany ludnościowe w Ameryce Łacińskiej. Dzięki nim można jednoznacznie stwierdzić, co następuje:

a) Kraje Ameryki Łacińskiej pod względem procesów ludnościowych rozwijają dwie „prędkości”. Część z nich dynamicznie zbliża się do wzorców charakterystycznych dla drugiego przejścia demograficznego, ze starzejącym się społeczeństwem, w którym zastępowalność pokoleń nie jest już możliwa, a niedobory uzupełniane mogą być przez świadomą politykę proimigracyjną państwa. Natomiast inne pozostają „w tyle”, z charakterystycznymi dla pierwszego przejścia demograficznego zachowaniami, jak obecność rodziny poszerzonej, utrzymująca się wysoka stopa urodzeń oraz częste występowanie chorób zakaźnych. Analiza kubańskiego przypadku, pozwoliła wskazać ewentualne demograficzne skutki wprowadzanych przez rząd reform gospodarczych, a także nakreślić społeczny kontekst niskiej dzietności. Casus Brazylii z kolei ukazał z jak gwałtowną dynamiką przemian ludnościowych mamy do czynienia w regionie latynoamerykańskim, i jak szybka może być zmiana postaw prokreacyjnych w odpowiedzi na postępującą modernizację życia jego mieszkańców.

b) W kulturze latynoamerykańskiej współistnieją na płaszczyźnie demograficznej stare i nowe zachowania, które są przejawem tego, co Samuel Huntington (1997) określił mianem „zderzenia cywilizacji”. Tradycja z nowoczesnością ścierać się będą przez następne dziesięciolecia w Ameryce Łacińskiej na każdym kroku, głównie na obszarach miejskich, gdzie koncentruje się przeważająca część mieszkańców regionu, wśród których szczególną rolę odgrywają studenci. Ich zachowania prokreacyjne odpowiadają cechom drugiego przejścia demograficznego i wyrażają się w:

- tworzeniu i akceptacji różnorodnych typów rodziny i form kohabitacji;
- odbiegającej od tradycyjnej, percepcji roli kobiety i mężczyzny w rodzinie;
- opóźnieniu wieku prokreacji i chęci posiadania mniejszej liczby dzieci;
- powszechnym stosowaniu nowoczesnych środków antykoncepcyjnych;
- wydłużaniu okresu aktywności seksualnej jednostek w stosunku do ich okresu prokreacyjnego.

Jednocześnie, grupa ta posiada zakorzenione wartości tradycyjne. Tradycyjność przejawia się w podkreśleniu miejsca rodziny oraz przyjaciół w życiu respondentów, którzy przedkładają życie osobiste nad zawodowe oraz interesy kolektywne nad indywidualne. Dla studentów z Ameryki Łacińskiej praca jest równie ważna jak przyjaciele, jednakże wbrew tendencjom skomercjalizowanego świata, duchowe potrzeby stawiają oni ponad materialne.

c) Przeprowadzone badania wskazują również na zacieranie się różnic w zachowaniach demograficznych między miastem a wsią, dlatego należy się spodziewać, iż

kolejne przemiany modernizacyjne w postawach prokreacyjnych dokonywać się będą nie horyzontalnie a wertykalnie, gdzie zasadniczym działaniem będzie dyfuzja nowoczesnych zachowań między poszczególnymi klasami społecznymi. To dysproporcje i rozwarstwienie społeczne są największym problemem latynoamerykańskich społeczeństw, u których podłoża leży ubóstwo i bezrobocie.

d) W zmieniającej się dynamicznie rzeczywistości Ameryki Łacińskiej, jednym z czynników warunkujących przyszłość demograficzną tego regionu jest dobrobyt jego mieszkańców i stabilność polityczno-ekonomiczna regionu. Poczynione obserwacje, na przykładzie latynoamerykańskiej młodzieży akademickiej, wyraźnie wskazują, że w wielu przypadkach poczucie stabilności ekonomicznej jest ważną determinantą zachowań i planów rodzinno-prokreacyjnych. Ale nie tylko. Z analizy wynika, że zakorzenione w tej grupie tradycyjne wartości mogą przyczynić się do zmiany obranego obecnie kierunku rozwoju demograficznego.

Zebrane doświadczenia badawcze z pewnością:

- Przyczynią się do poszerzenia zasobów informacyjnych na temat procesów demograficznych w Ameryce Łacińskiej i na Karaibach;
- Wzbogacą wiedzę demograficzną o mało poznany do tej pory obszar obejmujący postawy prokreacyjne latynoamerykańskiej młodzieży akademickiej, co może zostać wykorzystane przy tworzeniu prognoz demograficznych dla Ameryki Łacińskiej i posłużyć do analiz porównawczych, zarówno na gruncie latynoamerykańskim jak i europejskim;

Dzięki podjętej tematyce, autorka włączyła się w ogólnoswiatową debatę nad przemianami społecznymi i procesem starzenia się w Ameryce Łacińskiej, a jej obserwacje znalazły uznanie wśród latynoamerykanistów prowadzących badania w tym obszarze, poprzez zaproszenie jej do kolejnych publikacji w renomowanych czasopiśmiech jak „Foreign Affairs Latinoamerica” i „América Latina Hoy” (artykuł w druku). Również przedstawione do oceny publikacje cieszą się dużym zainteresowaniem wśród badaczy - członków portali naukowych Academia.edu i Research Gate.

Bibliografia:

Huntington, Samuel. *Zderzenie cywilizacji i nowy kształt ładu światowego*. Warszawa: Muza, 1997.

Lesthaeghe, Ron, „Una interpretación sobre la segunda transición demográfica en los países occidentales” [w:] *Demografía y políticas públicas*, Vitoria-Gasteiz: EMAKUNDE, 1994. s. 9-60.

Okólski, Marek & Agnieszka, Fihel. *Demografia. Współczesne zjawiska i teorie*. Warszawa: Scholar, 2012.

Slany, Krystyna. *Alternatywne formy życia małżeńsko-rodzinnego w ponowoczesnym świecie*. Kraków: NOMOS, 2002.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo - badawczych.

W trakcie swojej kariery naukowej, zainteresowania habilitantki ewoluowały od kwestii rozwoju regionalnego, przez społeczno-gospodarcze przemiany, koncentrując się w ostatnich latach na procesach demograficznych w Ameryce Łacińskiej. Uczestniczyła ona w kilku projektach badawczych, jako autor ekspertyz, artykułów naukowych (patrz punkt II załącznika 5), a w latach 2011-2013 kierowała projektem finansowanym przez NCN zatytułowanym „Quo vadis Kuba? Implikacje dla Europy i Polski” (UMO-2011/01/B/HS4/03233). Jego rezultatem są liczne artykuły oraz dwa tomy pod redakcją:

- Dembicz, K. ed. 2013. *Relacje Polska - Kuba. Historia i współczesność*. 1st ed. Warszawa: Centrum Studiów Latinoamerykańskich UW ss.327, i
- Dembicz, K. ed., 2013. *Cuba: ¿quo vadis?* 1st ed., Warszawa: Centrum Studiów Latinoamerykańskich UW, ss.360.

Ze względu na obowiązki służbowe związane z dokumentacją i informacją, dedykowała również swój czas na pogłębianie wiedzy z zakresu ewolucji światowego ruchu latynoamerykanistycznego, i w tym obszarze również posiada dorobek naukowy (pkt. II załącznika 5). W tym miejscu warto wymienić dwa artykuły:

- Dembicz, K., 2012. Estudios transatlánticos como un nuevo reto para los estudios latinoamericanos [Studia transatlantyckie jako nowe wyzwanie dla studiów latynoamerykańskich]. *Relaciones Internacionales*, Vol. 1 (No 84/2012), ss.77–86. Available at: <http://www.revistas.una.ac.cr/index.php/ri/article/view/5165>, i
- Dembicz, K. & Doroszewicz, W.M., 2010. Latin American studies in Poland in the light of PhD and habilitation theses written after 1980. In *The Nature and culture of Latin America. Review of Polish Studies*. pp. 355–361.

Zwieńczeniem tej części prac jest wieloletnia współpraca z REDIAL – Europejską Siecią Informacji i Dokumentacji na temat Ameryki Łacińskiej i Karaibów (www.red-redial.net), a od 2009 roku pełnienie funkcji sekretarza generalnego tej organizacji. Jednocześnie od momentu podjęcia pracy na Uniwersytecie Warszawskim w 1992 roku, Katarzyna Dembicz kilkakrotnie podejmowała tematykę relacji Polski z Ameryką Łacińską, co odzwierciedla wykaz załączonych publikacji przedstawiających jej dorobek naukowy, zarówno ten przed jak i po doktoracie. Równoległe do badań rozwijała współpracę naukową, co owocowało członkostwem w organizacjach naukowych, koordynacją i uczestnictwem w konferencjach, sympozjach międzynarodowych i krajowych oraz możliwością przeprowadzenia stażów zagranicznych oraz badań terenowych, między innymi na Kubie, Brazylii, Meksyku i Kostaryce.

Rezultatem wieloletniej pracy naukowo-badawczej, nie wliczając dorobku przedstawionego w punkcie 4, na który składa się jedna monografia i 13 artykułów, Katarzyna Dembicz jest:

- autorem 32 artykułów naukowych w czasopismach i publikacjach zbiorowych (22 po doktoracie w tym współautorstwo 6),
- redaktorem 10 tomów (5 po doktoracie),
- autorem/współautorem 3 monografii (1 po doktoracie)

oraz licznych publikacji popularnonaukowych i haseł encyklopedycznych, wydanych głównie w języku hiszpańskim i polskim.

Jednocześnie K. Dembicz korzysta z nowych form komunikacji, prowadząc blog naukowy quovadiscuba.com (w języku polskim i hiszpańskim) oraz publikując w innych zagranicznych blogach naukowych, takich jak: Iguanalista (<http://www.red-redial.net/iguanalista/>) i Condistintosacentos (www.condistintosacentos.com).

Google Scholar wykazuje 15 cytowań prac autorki, a indeks Hirscha obliczony dla jej publikacji na podstawie Google Scholar wynosi 2 (stan na 20 listopada 2014 r.).

Studia regionalne i relacje Polska – Ameryka Łacińska

Szczególnym obszarem zainteresowań autorki wniosku jest **Kuba** oraz relacje Polski z krajami Ameryki Łacińskiej. W przypadku tego pierwszego głównym celem badań była analiza wewnętrznych uwarunkowań współczesnych przemian społeczno-gospodarczych na Kubie, a także sposób percepcji tego kraju przez własnych mieszkańców, wizji ukształtowanej również przez warunki geostrategiczne w tym wyspiarskie położenie. Zastosowane metody ilościowe i jakościowe, implikujące miesięczne badania terenowe, okazały się oryginalne w skali europejskiej latynoamerykanistyki, a uzyskane wyniki podkreśliły znaczenie wewnętrznych aktorów, jako decydujących w przyszłych przemianach społeczno-gospodarczych na Wyspie. Wynikiem ponad 5 letnich badań (2009-2014) jest:

- udział z referatami w konferencjach, m. innymi w Ninth Conference on Cuban and Cuban American Studies, organizowanej przez Florida International University w Miami (maj, 2013);
- organizacja debat i sympozjum, m. innymi podczas Międzynarodowego Kongresu CEISAL zatytułowanego „¿Quo vadis Cuba?”(czerwiec 2013);
- publikacje: 2 tomy pod redakcją i liczne artykuły.

Region i rozwój regionalny chociaż stanowił przedmiot rozprawy doktorskiej pozostał w sferze zainteresowań wnioskodawczynie. Problemy funkcjonowania społeczności lokalnych w kontekście globalnym podjęte zostały nie tylko w wymiarze kubańskim. W latach 2005-2007 dzięki koordynacji projektu zespołowego (finansowanego w ramach BST) pt. „Społeczności lokalne i rozwój terytorialny w Ameryce Łacińskiej wobec wyzwań XXI wieku” możliwe było zorganizowanie sympozjum w ramach 52 Międzynarodowego Kongresu Amerykanistów (w Sevilla, w 2006 r.) i wydanie w 2008 r. pracy zbiorowej pod redakcją K. Dembicz, zatytułowanej „Sociedades locales y desarrollo territorial en América Latina frente a los desafíos del siglo XXI” [Społeczności lokalne i rozwój terytorialny w Ameryce Łacińskiej wobec wyzwań XXI wieku).

Kolejnym ważnym tematem w ramach, którego wnioskodawczyni może wykazać się osiągnięciami naukowo-badawczymi to **relacje polsko-latynoamerykańskie**, szczególnie gospodarcze i naukowe. Ogólnym ich celem było przedstawienie stanu współpracy Polski z poszczególnymi krajami Ameryki Łacińskiej, uwarunkowań ją kształtujących, a także możliwości jej rozwoju. Efektem badań jest współautorstwo 2 monografii (przed doktoratem), redakcja 4 tomów (1 po doktoracie) oraz publikacja licznych artykułów. Częściowo realizacja ww. prac zawierała się w koordynowanym przed doktoratem projekcie (w l. 2001-2002) „Relacje Polska – Chile: historia i współczesność” oraz udziale w kolejnym już po doktoracie „Relacje Polska – Kolumbia”. Ten obszar badań cieszył się dużym zainteresowaniem badaczy zagranicznych, co miało swój wyraz w liczbie cytowań wskazywanych przez Google Scholar.

Relacje człowiek – środowisko

W tle latynoamerykańskich dociekań były podejmowane również kwestie relacji człowiek - środowisko. Znalazły one wyraz w koordynacji i realizacji przez habilitantkę, w 2012 roku, projektu badawczego współfinansowanego przez Fundację Uniwersytetu Warszawskiego (FUW) oraz Urząd Miasta Węgrowa, a zatytułowanego „Miasto i środowisko naturalne w Polsce. Doświadczenia dla Ameryki Łacińskiej”. Jego głównym celem było porównanie i wymiana doświadczeń badawczych polskich i latynoamerykańskich geografów. Rezultatem była organizacja międzynarodowej konferencji w CESLA UW oraz wydanie pokonferencyjnych artykułów w roczniku CESLA (nr 15/2013).

Polskie i światowe studia latynoamerykańskie to tematyka do, której autorka wniosku powraca często w swoich dociekaniach poznawczo-analitycznych. Obok analizy obecnego ich stanu, koncentrowała się przede wszystkim na paradygmatycznych wyzwaniach, w tym potrzebie porzucenia geograficznego wyznacznika obszaru badań i potrzeby szerszego spojrzenia z perspektywy globalnych procesów społecznych, ekonomicznych i politycznych. Rezultatem jest uczestnictwo w europejskim i światowym ruchu dokumentacji i informacji na temat badań latynoamerykańskich, poprzez udział w konferencjach, organizację sympozjów oraz publikacje. W 2007 roku było to uczestnictwo i wygłoszenie referatu podczas Konferencji w Krakowie organizowanej przez Instytut Botaniki PAN na temat: „Polskie badania środowiska przyrodniczo-kulturowego w Ameryce Łacińskiej” oraz publikacja pokonferencyjna. W 2009 roku udział w kongresie SALALM (Seminar on the Acquisition of Latin American Library Materials) w Berlinie, a w 2012 roku organizacja sympozjum podczas 54 Międzynarodowego Kongresu Amerykanistów na temat *Preservación y difusión de la documentación para los estudios americanos* [Ochrona i upowszechnianie dokumentacji w studiach amerykańskich] oraz wygłoszenie referatu na temat: *Estudios transatlánticos y los estudios latinoamericanos en Europa* [Studia transatlantyckie i studia latynoamerykańskie w Europie]. W tym obszarze K. Dembicz posiada znaczącą ilość artykułów, komunikatów i sprawozdań naukowych.

Wyniki badań w przedstawionych wcześniej obszarach geograficznych i tematycznych Katarzyna Dembicz stara się wykorzystywać w procesie dydaktycznym, który stanowi istotną część jej pracy na Uniwersytecie Warszawskim. Tym samym wzbogaciła ona swoją ofertę dydaktyczną w ramach prowadzonych zajęć z zakresu Geografii Społeczno-Gospodarczej Ameryki Łacińskiej oraz seminarium magisterskiego, jak i zaproponowała nowe przedmioty, jak „Kuba: drogi tworzenia i ewolucji”, który oferowany jest zarówno w formie stacjonarnej, jak i internetowej z wykorzystaniem nowoczesnych form przekazu oferowanych przez platformę moodle. Te ostatnie zajęcia znalazły uznanie Komisji Kwalifikacyjnej COME UW (Centrum Otwartej i Multimedialnej Edukacji), która zdecydowała w roku 2011 na włączenie przedmiotu w języku hiszpańskim do stałej oferty IBIZA (Interdyscyplinarnej Bazy Internetowych Zajęć Akademickich) <https://portal.uw.edu.pl/web/come-community/ibiza>.

Doświadczenia badawcze autorki wniosku znalazły uznanie w ośrodkach badań nad Ameryką Łacińską, zarówno europejskich i latynoamerykańskich a wyrazem tego jest zapraszanie jej do uczestnictwa i wygłaszania referatów w trakcie międzynarodowych Konferencji (w latach 2010-2014 Kongresy NUCLEAS UERJ w Rio de Janeiro, np.: <http://www.nucleasuerj.com.br/home/viiforum/index.php/progracao>), prowadzenia wykładów i prelekcji na Uniwersytetach, między innymi: w Meksyku (Universidad de Guadalajara w 2007 roku), Hiszpanii (Escuela de Estudios Hispano-Americanos, 2008 r.) a także realizowania pobytów akademickich, między innymi w: Instituto de Iberoamérica (Universidad de Salamanca) w roku akademickim 2013/14 <http://americo.usal.es/iberoame/?q=node/719>.

25 listopada 2014 roku

.....
podpis wnioskującego